

"ולבני הפילגשים אשר לאברהם נתן אברהם

מתנות... " (בראשית כהו)

...וישלחם מעל יצחק בנו בעודנו חי, קדמה אל ארץ קדם". פסוק

זה מציין מספר עובדות שכדאי לשים לב אליהן: ראשית, אברהם נתן מתנות לבני הפילגשים. שנית, הוא שולח אותם אל ארץ קדם או יותר נכון מזרחה (הודו-סין?) ודבר אחרון הוא, שיצחק נשאר כאן, בארץ (גם עם מתנות?).

אם כן, באיזה מתנות מדובר? ומדוע דווקא למזרח? האם זה קשור להתפתחות תורת המזרח- שיטות הרפואה המשלימה לגוניה (דיקור סיני, שיאצ'ו, טווינה, איורוודה, צ'אקריות ועוד)? במסכת סנהדרין דרשו רבותינו בשם רבי ירמיה בר אבא, שמסר אברהם לבני הפלגשים שם טומאה, ופירש רש"י: **"שמסר להם כישוף ומעשה שדים"**. והשאלה שנשאלת היא, לצורך ולשם מה מסר להם אברהם כישוף ומעשה שדים?

הרי"ח זצ"ל, מבעלי התוספות, ביאר שאברהם מסר להם עניין זה, מפני שאמר- הואיל ואני שולחם מעל יצחק בני לארץ קדם, שמא יראו אצל בני קדם אלילים ומגידים להם עתידות ויהיו סבורים שיש ממשות באלילים, לכן לימדם, כדי שיידעו שאין ממש באלילים.

רבותינו בעלי התוספות תירצו בשם הרב רבי משה זצ"ל, שאברהם אבינו מסר להם שם בטומאה שיוכלו לפעול בשמות הטומאה לפי שהיה רואה אותם עסוקים בתרפים (שדין עבודה זרה להם), והיו צריכים להשתחוות לו קודם שהיה אומר להם שום דבר, והיה מוכיחם על כך, והיו אומרים לאברהם, והיאך

נוכל להניחם, והלא הם מגידים לנו עתידות, אמר להם הניחו אותם ואלמד אתכם שמות שאפילו אם תאמרו אותם במקום הטנופת יועיל.

לכן, שלחם אברהם מעל יצחק בנו כדי שלא ילמד את מעשיהם, והמתנות שנתן להם בשלחו אותם, היו מעין מתן שכר שיקראו לאליהם בשמות הטומאה הנאים להם.

בספר משכיל לדוד להגאון רבי דוד פרדו זצ"ל מתרץ שכיון שאברהם אבינו שלח את בני הפלגשים אל ארץ קדם, מקום ששם נמצאים המלאכים עז"א ועז"אל שהפילם הקב"ה מן השמים וקשורים בשלשלאות של ברזל ומודיעים כישופים לבני אדם ומשם היה יודע בלעם, כמו שכתב בזוה"ק, לכך לימדם אברהם היאך יעשו כדי לכפות הקליפות שתהינה מסורות בידם ולא יוכלו להרע להם, וזה אומרם- "שם טומאה מסר להם". וכך גם תירץ הגאון חתם סופר זצ"ל .

הגאון ר' יהודה מאיר שפירא זצ"ל מחולל לימוד הדף היומי מתרץ בספרו "אמרי דעת" שאברהם אבינו ע"ה חשש שבני הפילגשים יעשו כל דבר רע במסווה שהם בני אברהם, ויכשילו את העולם ויגרמו לאנדרלמוסיה רוחנית, לכך מסר להם אפוא שם טומאה, שבזה טבע עליהם את חותם הטומאה, ומעתה ברור יהיה לכל העולם מי ומי הם, שכל פועליהם מכח הטומאה היא, ועל ידי זה עשה אברהם אבינו הפרדה ובהירות בין טומאה לטהרה.

ומה אנו למדים מכך?

אנו למדים שבמזרח יש "כוחות" ויש חכמה! מעצמות המזרח הולכות וגדלות כל הזמן. הפיתוחים, ההמצאות, הרפואה

המשלימה לגווניה. אבל יותר מכך אנו למדים שכל מה שיש שם התחיל בעצם כאן. אצל אברהם. אצל התורה. התורה מכילה את כל הרפואות ואת כל החכמות שבעולם. איך אמר הגר"א? **"מי שחסר לו יד אחת בחכמות חיצוניות חסר לו כנגד זה מאה ידות בתורה"**.

"וְנִסְמְכָה מִיַּתַּת שָׂרָה לְעֵקֶידָת יִצְחָק..."

לרגשות ישנה השפעה עצומה על הצ"י- האנרגיה שלנו: שמחה תחזק לנו את הצ"י, העצב יחליש אותו, הדאגה תתיש אותו, הכעס יתקע אותו והפחד ישתק אותו. אבל ישנו משהו אחד יותר גרוע מהפחד. זה ההלם, השוק, הטראומה. הם לא רק משתקים, אלא פשוט "מקיזים" את הצ"י! הם גורמים למצבר האנגטי שלנו להיגמר בשניה אחת! הם גורמים לנו "להיגמר" בשניה אחת. זה בא לידי ביטוי בשיער שהופך לבן תוך לילה אחד, בהתקפי פסיכוזה, טראומות, חרדות ועד למקרה הכי גרוע- מוות. מוות מבהלה. הנשמה פרוחה כלא הייתה.

רש"י מסביר בשם המדרש תנחומא- **"ונסמכה מיתת שרה לעקידת יצחק, לפי שעל ידי בשורת העקידה שנזדמן בנה לשחיטה וכמעט שלא נשחט, פרוחה נשמתה ממנה ומתה"**. המדרש מציין שהיה זה השטן שבישר. השפתי חכמים במקום מחדד את הפירוש ואומר- **"שליח בא מהר המוריה והגיד לב עניין העקידה, והתחיל להגיד לה שנזדמן בנה לשחיטה ואיחר המגיד לסיים דבריו ולומר לה שניצל ולא נשחט וכמעט שאמר לה שלא נשחט ר"ל שעה מועטת קודם, לכן נבהלה כל כך מדבריו ופרחה רוחה ונשמתה"**.

נתי רגב- בריאות לאור פרשיות השבוע

מצבים של הלם, שוק וטראומה, הם מצבים לא בריאים. לא לגוף ולא לנפש. מספיק שחווינו אותם פעם אחת או לזמן מועט, וההשפעה יכולה להיות הרת אסון ולאורך זמן. כמובן שאי אפשר לצפות מצבים אלו מראש וגם אף אחד לא שש אליהם, אבל אפשר לנסות לברוח מהם או לפחות למזער אותם. מצבים אלו יכולים להיות: מלחמה, הלם קרב, טרור, פיגוע, רפואת חירום, נטרול פצצות ומטעני חבלה, שריפות, תקיפות מיניות...

מצבים אלו בהחלט יכולים להתיש לנו את הצי' ובחלק מהמקרים גם לשתק אותנו. הטיפול במצבים אלה יהיה ממושך וידרוש המון סבלנות. גם אווירה של "מתח באוויר" לאורך זמן מייצרת את אותה השפעה, כלומר, לא בהכרח שצריך הלם נקודתי כדי לגמור לנו את הצי'. זה גם יכול להיות מצב מתמשך של אזעקת צבע אדום כל יומיים, לילד שגר בשדרות, כדי לייצר את אותו אפקט. לכתחילה, אם אתם לא בנויים לזה ולא חזקים מספיק, אז עדיף שתימנעו מתפקידים כמו: פרמדיק, קצין נפגעים, חבלן משטרה, עובדת סוציאלית ועוד כהנה תפקידים שיכולים לחשוף אתכם למקרים לא נעימים שיכניסו אתכם להלם ויגמרו לכם את הצי'. מצד שני, אם אתם כן אלה שצריכים לבשר בשורת איוב למישהו, עשו זאת בהדרגה עם מודעות מאד גדולה לצי' שלו כדי שלא יברח ויפרח. הרי זו בדיוק השאלה- מדוע פרחה נשמתה של שרה דווקא ולא של אברהם?

ר' חיים שמואלביץ מסביר שההבדל בין אברהם שעמד בניסיון לשרה שפרחה נשמתה משמועה זו הוא, שאת אברהם הקב"ה הכניס לניסיון לאט לאט כדי שלא לערבבו פתאום ותזוח דעתו עליו ותטרף כמו שכתוב- "את בנך את יחידך אשר אהבת את

יצחק". כך גם היה אצל שאול שבישר לעלי על הילקח הארון רק אחרי שסיפר לו על ההפסד במלחמה ועל כך שרבים מתו וגם שני בניו. אך אצל שרה זה לא קרה. שרה שמעה בשורה זו פתאום ולא עמד לבה ומתה... ובדרך אחרת אמר- שהקב"ה נותן לאדם כח לעמוד בניסיון שמנסה אותו, אך שרה שלא היתה חלק מהניסיון, לא היה בה את כח ההתמודדות ולכן נפטרה מעצם הידיעה.